

Paring

Når det gjelder beste paringstidspunkt og tegn på dette, er dette godt beskrevet andre steder for eksempel i utgivelser som kan kjøpes hos NKK. Beste tidspunkt for paring kan man få undersøkt hos veterinær, og det kan være lurt i de tilfeller man må reise langt for å få til en paring. Det er lurt å ha avklart pris for paring og organiseringen rundt dette på forhånd, slik at man unngår uenighet i etterkant.

Ved paring skal det finnes en paringsavtale som underskrives av begge parter, og begge parter skal ha et eksemplar. Det er en fordel å være enige om pris og innhold i kontrakten på forhånd. Et eksempel er å avtale en pris for hele paringen og valpene uansett antall valper. En annen måte kan være å få en pris for selve paringen (ofte 10 % av valpeprisen) og en pris pr. valp som lever over 6 uker (eller annet valgt antall uker). Hvordan man vil gjøre det i hvert tilfelle avtaler de involverte seg imellom.

Stevnemøtet

Så kommer dagen hvor tispene får løpetid.

Det aller vanligste er at tispere reiser hjem til hannhunden. Det er viktig å la hundene få ro rundt seg når de møtes. Det beste er å få det til på ”den naturlige måten”, hvis ikke spesielle forhold (hensyn til tispene, lang avstand osv) tilsier noe annet. En hund som ikke kan gjennomføre en vanlig paring er i utgangspunktet en dårlig avls-hund.

Noen ganger får man en paring i løpet av minutter, mens andre ganger tar det timer, kanskje dager før de får det til. Og noen ganger ikke i det hele tatt. Husk at det er naturen vi

jobber med.

Etter paring

Drektighet, fødsel og valpestell er et stort tema som vi ikke kan ta med her. Det finnes masse litteratur om emnet, og oppdretterskolen (NKK) tar også for seg dette. Kooikerhund er ikke kjent for utfordrende drektighetsperioder eller fødselsvansker, men det kan være greit å ha satt seg inn i vanlige utfordringer. Her kan også en erfaren oppdretter være en nyttig mentor.

(Kilder; NOKOs føringer for avl, “Når hunden skal bli pappa”, Kooikern 2012

Tips til tispere;

- Sjekk ut raseklubbens avlsanbefalinger når det gjelder helse, mentalitet og eksteriør
- Tenk nøye igjennom om din hund kan bidra med noe bra for rasen
- Bruk andre oppdrettere som kunnskapskilde, og vær gjerne med på planlegging og fødsel hos en annen oppdretter før du skal gjennomføre dette selv.
- Kjøp clubregisteret og sett deg inn i dette
- Meld deg på oppdretterskolen i regi av NKK. NKK selger også bøker og hefter med tips til oppdrettere.
- Gjør klare skriftlige avtaler med hannhundeier angående økonomi og praktisk gjennomføring
- Husk på at verken hannhunder eller tisper bør få for mange kull etter seg (se NOKOs “føringer for avl”)
- Sett deg inn i NKKs etiske retningslinjer for avl og oppdrett. Dette er minimumskrav!
- Sett deg inn i rutiner for registrering av kull
- Ta kontakt med avlsrådet hvis du har spørsmål; nokoavlsraad@gmail.com

Din tisper i avl - tips, råd og anbefalinger

Når tispene skal bli mamma- og DU skal bli oppdretter

Det kan være gøy å tenke på at ens egen hund skal få valper. Kanskje ønsker man seg en hund til, og gjerne vil ha et avkom etter sin egen hund, eller man har et stort engasjement for rasen og vil bidra til å forbedre den - muligens også gjennom flere kull.

Denne folderen gir noen råd om hvordan du som eier kan gå fram når du tenker på å bruke din tisper i avl - og selv bli oppdretter. Dette er et stort emne, og kan umulig dekkes komplett i en slik liten folder, det oppfordres dermed sterkt til å oppsøke andre kilder til kunnskap og erfaring i tillegg.

Å være oppdretter

Å være oppdretter er ikke bare kos med søte og myke valper og tisper som tar all jobben. Tenk etter om du og tisper er klar for en vanskelig fødsel? Om du er klar for valper som kan bli syke og dør? Gjør et realistisk regnestykke på hvor mye det koster, og hvor mye du har råd til å muligens tape. For de aller fleste vil økonomi ha noe å si, og oppdrettervirksomhet er for de aller fleste et tapsprosjekt.

Tenk også over hva du eventuelt gjør hvis du ikke får kjøpere til alle valpene. Kan du gi eventuelle valper en god start selv om du ikke hadde tenkt å sitte igjen med noen? Hvis du har tenkt igjennom disse tingene, men allikevel føler at dette er risiko du er villig til å ta, kan du begynne å planlegge et kull.

Før paring

Rasen har et sett med avlskrav som må være oppfylt før hunden brukes i avl. Disse føringene for avl vil til enhver tid finnes i oppdatert versjon på NOKOs hjemmeside; kooikerklubben.com eller du kan få dem ved kontakt med avlsrådet (nokoavlsraad@gmail.com). Det er også viktig å sette seg inn i RAS (rasespesifikke avlsstrategier) for Kooikerhund i Norge. Denne finnes også på NOKOs hjemmeside og hos NKK.

Noe som foreløpig ikke dekkes av noen test, er hundens gemytt; dette er det viktigste vi må vurdere før vi lar vår tisper gå i avl. Har hunden noe å bidra med? Er den så bra at den kan tilføre rasen noe, eller er det bare jeg som eier som synes hunden er den fineste i verden? Det er viktig å være kritisk i denne prosessen. Avl er et sjansespill, men det hjelper mye at tisper allerede har en formening om

tispens gode og dårlige sider. Det kan også gi noen retningslinjer i forhold til hva slags egenskaper hannhunden bør ha.

I tillegg til helse, eksteriør og gemytt, som er de mest opplagte tingene å tenke på, vil vi i avlsrådet også oppfordre til å tenke på hva slags stamtavle valpene vil få, i forhold til hva som er vanlig her i Norge, og hvor mye tispens slektninger allerede er brukt i avl. Vi ønsker at valper som blir født skal ha potensial til å bidra i avlen i Norge videre, altså at de potensielt skal kunne pares med andre hunder også her i Norge. Ha i bakhodet at vi ønsker lavest mulig innavlsgrad, og sjekk stamtavlen bakover i mer enn bare fire ledd.

I vår rase har vi den fordel at raseklubben i rasens hjemland har gjort et stort arbeid med å kartlegge kull, helse og diverse andre egenskaper. Dette finnes i Clubregisteret, som nå er under et stort digitaliseringsarbeid. Foreløpig finnes den komplette versjonen kun på papir, og man kan abonnere på oppdateringer gjennom den Nederlandske kooikerklubben. Vi anbefaler alle som tenker å bruke sin tisper i avl å bestille clubregisteret slik at man kan sette seg ordentlig inn i sin tispes stamtavle og slekt såvel som potensielle hannhunder.

Hannhund

I vår relativt tallfattige rase, må man som oftest se både innenfor og utenfor landegrensene for å finne en "perfect match" til sin tisper. Det er noe man bør ta med i beregningen når man planlegger å pare sin tisper.

Internett har gjort det mye lettere å få oversikt over potensielle hannhunder, og oppdrettere og

hannhundeieres hjemmesider, samt ulike facebookgrupper, kan inneholde presentasjoner av potensielle hannhunder. I tillegg kan man ved hjelp av clubregisteret finne potensielle partnere til sin tisper. De fleste har kjøpt sin hund av en oppdretter som har litt mer erfaring enn en selv; bruk erfarne oppdrettere for det de er verdt. Ofte kjenner de til styrker og svakheter i sine linjer, og mange har truffet flere potensielle hannhunder som kan være aktuelle for deg.

Mange av disse "favorittene" vil kanskje falle fra når man sammenlikner stamtavler, eller hilser på hunden i virkeligheten, derfor kan det være en ide å være litt åpen for flere. Reis gjerne på treff og utstillinger eller andre hundearrangementer for å treffe andre kooikereiere eller oppdrettere. Det er en absolutt fordel å ha møtt den hannhunden du til slutt velger å bruke, før selve paringen. Det er ikke lett å skulle ombestemme seg på paringsdagen, dersom hannhunden plutselig ikke er som du hadde forestilt deg.

Husk at det ikke nødvendigvis er den mest populære hannhunden som passer best til din tisper. Vi ønsker ikke at enkelthunder, verken tisper eller hannhunder skal brukes for mange ganger (se "Føring for avl" på NOKOs hjemmeside), og det finnes alltid hannhunder som er like bra eller kanskje bedre enn den som er far til fem kull allerede. Det finnes mange hannhunder rundt omkring som ikke er markedsført så mye. Du må kanskje bare lete litt mer.